

**Скрипник Андрій Володимирович**

e-mail: [antey.pl@gmail.com](mailto:antey.pl@gmail.com)

ORCID: 0000-0003-4979-2152

**Тітко Іван Андрійович**

e-mail: [titko.iv@gmail.com](mailto:titko.iv@gmail.com)

ORCID: 0000-0003-4126-6967

**Andrii V. Skrypnyk**

Postgraduate Student of the  
Department of Criminal Procedure  
(Yaroslav Mudryi National Law  
University)

**Скрипник Андрій Володимирович,**  
аспірант кафедри кримінального  
процесу  
(Національний юридичний  
університет імені Ярослава Мудрого)

**Ivan A. Titko**

Head of the Department of Criminal Law  
and Criminal Law Disciplines  
(Poltava Law Institute of Yaroslav  
Mudryi National Law University)

**Тітко Іван Андрійович,**  
завідувач кафедри кримінального  
права та кримінально-правових  
дисциплін  
(Полтавський юридичний інститут  
Національного юридичного  
університету імені Ярослава Мудрого)

## **ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ У ЖИТЛІ ТА ІНШОМУ ВОЛОДІННІ ОСОБИ: ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ**

### **GROUND FOR CONDUCTING INVESTIGATIVE ACTIONS IN A DWELLING AND OTHER POSSESSION OF A PERSON: ISSUES OF LEGAL CERTAINTY**

**Анотація.** Стаття розкриває особливості визначення підстав для проведення слідчих дій у житлі чи іншому володінні особи, зокрема огляду чи обшуку. На підставі дослідження матеріалів національної судової практики встановлено наявність двох діаметрально протилежних підходів до вирішення питання правомірності проведення огляду житла чи іншого володіння без ухвали слідчого судді. Визначено, що: а) сутність першого зводиться до визнання таких слідчих дій законними, а доказів, отриманих в результаті їхнього проведення,

допустимими; б) основним аргументом на користь такої думки слугує надання добровільної згоди особи, яка свідчить про відсутність порушення її прав під час проведеного обшуку чи огляду. Встановлено, що зміст протилежної позиції полягає у визнанні: а) єдиною підставою для проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи ухвали слідчого судді; б) доказів, отриманих в результаті вказаних слідчих дій, що проведені без ухвали слідчого судді, недопустимими.

Критичне осмислення емпіричного матеріалу і нормативних конструкцій, а також звернення до практики Європейського суду з прав людини дозволило авторам дійти висновку про те, що: а) з урахуванням якості законодавчого врегулювання добровільна згода особи та невідкладні випадки, перелічені у ч.3 ст.233 Кримінального процесуального кодексу, можуть бути підставою лише для проникнення до житла чи іншого володіння особи, але не для проведення в них огляду чи обшуку; б) з огляду на потребу у проведенні вузькофокусного обшуку – пошукових дій, спрямованих на досягнення мети невідкладного проникнення, яка нерозривно пов'язана з невідкладними випадками, доцільно внести зміни до процесуального закону, якими прямо передбачити можливість проведення обшуку і огляду житла чи іншого володіння особи у невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

**Ключові слова:** обшук, огляд, проникнення до житла чи іншого володіння особи, невідкладні випадки.

**Summary.** The article reveals the peculiarities of determining the grounds for conducting investigative actions in a dwelling or other possession of a person, in particular, an inspection or search. Based on the study of materials from the national judicial practice, it is established that there are two diametrically opposite approaches to solving the issue of the legality of conducting an inspection of a dwelling or other property without a decision of the investigating judge. It is determined that: a) the essence of the first one is reduced to the recognition of such investigative actions as legal, and the evidence obtained as a result of their conduct, admissible; b) the main

argument in favor of such an opinion is the granting of voluntary consent of the person who testifies to the absence of violation of their rights during the search or inspection. It is established that the content of the opposite position lies in the recognition of: a) the only basis for conducting a search or inspection of a dwelling or other possession of a person is the decision of an investigating judge; b) the evidence obtained as a result of the specified investigative actions, carried out without the decision of the investigating judge, is inadmissible. A critical understanding of the empirical material and normative constructions, as well as an appeal to the practice of the European Court of Human Rights, allowed the authors to conclude that: of the procedural code, may be the basis only for entering a dwelling or other possession of a person, but not for conducting an inspection or search in them; b) taking into account the need for a narrow-focus search – search actions aimed at achieving the goal of urgent penetration, which is inextricably linked with urgent cases, it is advisable to amend the procedural law, which directly provide for the possibility of conducting a search and inspection of a dwelling or other possession of a person in urgent cases before entering information into the Unified Register of Pre-trial Investigations.

**Keywords:** search, inspection, entry into a dwelling or other possession of a person, urgent cases.

**Постановка проблеми.** Кримінальна юстиція – це та сфера юриспруденції, де питання пошуку балансу між, з одного боку, дотриманням прав і свобод людини та, з іншого боку, ефективністю боротьби зі злочинністю постає вкрай гостро. Найбільш яскравим прикладом цього можна вважати слідчі дії у житлі чи іншому володінні особи, зокрема – обшук й огляд. Правозахисну функцію щодо згаданих слідчих дій виконує загальне правило про ухвалу слідчого судді як підставу для їхнього проведення, у той час як з метою досягнення результативності процесуальних пізнавальних дій запроваджено виключення із загального правила, пов'язане із можливістю проникнення до житла чи іншого володіння особи без попереднього судового дозволу (у невідкладних випадках або за згодою особи). Утім, як і будь-яке творіння рук

людських, кримінальний процесуальний закон не є ідеальним, через що у правозастосуванні виникає низка проблемних питань, вирішення яких не відрізняється однозначністю. Спробі комплексного осмислення найбільш яскравих з них і присвячено наше дослідження.

**Стан опрацювання обраної проблематики, аналіз останніх публікацій та досліджень.** Правові аспекти слідчих дій у житлі (обшуку, огляду) ставали предметом наукових пошуків багатьох вітчизняних вчених, серед яких Ю.П. Алєнін, Є.М. Блажівський, В.В. Вапнярчук, І.В. Вєгєра-Іжєвська, В.Г. Гончарєкно, Ю.М. Грошєвий, О.Л. Дульський, О.В. Капліна, О.Б. Комарницька, М.В. Комарова, Л.М. Лобойко, В.Т. Малярєнко, М.М. Михєєнко, В.Т. Нор, М.А. Погорєцький, Л.Д. Удалова, Ю.М. Чорноус та інші. Водночас проведення практично орієнтованого дослідження одного з ключових питань – правової підстави проведення слідчих дій у житлі, зокрема обшуку і огляду, своєї актуальності не втрачає, передусім, через динамічність судової практики.

**Мєтою** статті є визначення належних правових підстав проведення обшуку й огляду житла та іншого володіння особи крізь призму принципу правової визначеності.

**Основний матеріал.** Проведєне нами вивчєння судової практики надало можливість виявити наявність принаймні двох діаметрально протилєжних підходів до вирішення питання правомірності проведення огляду житла чи іншого володіння без ухвали слідчого судді.

Так, у першому з виявлєних підходів, отримані внаслідок проведення таких оглядів докази визнавалися допустимими, оскільки «хоча проникнення до житла і проводилося без ухвали слідчого судді, однак за згоди особи, яка ним володіла і не заперєчувала з приводу проведення огляду, при цьому, права нікого не були порушені» [1]. Аналогічний підхід, з дещо іншою авторською аргументацією, зустрічався й у низці інших судових рішень [див.: 2; 3; 4; 5]. Так, у вирокє Чернігівського районного суду Чернігівської області від 20 берєзня 2017 року (справа № 748/2651/15-к) суд зазначив: «При вирішенні допустимості

доказів отриманих в результаті огляду житла чи володіння особи, слід керуватися ст.233 КПК, яка регламентує порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи, і ч.1 якої дозволяє таке проникнення за добровільною згодою особи, яка ним володіє без ухвали слідчого судді чи отримання в подальшому такої ухвали» [6]. Відмітимо, що позиції щодо окресленого вище питання висловлювалися не лише під час судового чи апеляційного провадження – у судовій практиці можна віднайти відповідні міркування і слідчих суддів. Так, слідчий суддя Зінківського районного суду Полтавської області в ухвалі від 09 січня 2014 року (справа № 530/2/14-к), вирішуючи питання щодо легалізації вже проведеного з дозволу власника огляду господарського приміщення, дійшов висновків про те, що, *по-перше*, «дана дія легалізації слідчим суддею не потребує, оскільки згідно ч. 3 ст.233 КПК України, це може бути застосовано у разі проникнення до житла чи іншого володіння особи слідчого, прокурора у невідкладних випадках пов'язаних із врятуванням життя людей та майна, чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину», *по-друге*, сам огляд було проведено законно, оскільки «в кримінальному праві дане визначення незаконного проникнення в житло чи інше володіння особи, тобто це проникнення без добровільної згоди власника на таку дію. В судовому засіданні встановлено, що на проведення огляду приміщення господарчого сараю власником дозвіл було надано добровільно, без застосування зі сторони працівників міліції насильства і погроз» [7]. Більше того, на можливості огляду житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді, проте за добровільної згоди володільця, наголошувалося і в листі Головного слідчого управління Національної поліції України від 13 грудня 2017 року № 23893/24/314-2017, присвяченому роз'ясненню процесуальних новел щодо фіксування обшуку. Фахівці органу досудового розслідування, аналізуючи зв'язок загальних та спеціальних норм КПК, дійшли такого комплексного висновку: «В контексті статті 233 (Проникнення до житла чи іншого володіння особи) КПК України здійснення огляду за умови наявності добровільної згоди на це особи не потребує обов'язкової звуко- та відеофіксації, крім випадків

наявності клопотання учасників цієї процесуальної дії про застосування такої фіксації, оскільки це не потребує виконання ухвали слідчого судді, суду, що передбачено частиною другою статті 107 КПК України» [8]. Варто зауважити, що підтримку наведеному вище підходу було неодноразово висловлено і Верховним Судом, який дійшов такого висновку: «Виходячи із аналізу кримінальних процесуальних норм, які містяться у ст.233 ч.1, ст.234 ч.2 та ст.237 ч.2 КПК України, огляд житла чи іншого володіння особи може бути проведено за добровільною згодою особи, яка ним володіє, за умови, що були наявні процесуальні гарантії, які захищали здатність особи висловлювати свою справжню думку при наданні такої згоди» [9; 10; 11].

Водночас варто звернути увагу на те, що добровільна згода володільця, *по-перше*, відповідно до назви статті 233 КПК та буквального змісту її першої частини дозволяє лише проникнути до житла чи іншого володіння особи; *по-друге*, сама по собі не є підставою для проведення обшуку (ч.2 ст.234 КПК) чи огляду житла чи іншого володіння особи (ч.2 ст.237 КПК), на відміну, наприклад, від слідчого експерименту у житлі чи іншому володінні особи (ч.5 ст.240 КПК). Вбачається, що саме з огляду на цю правову нечіткість, у судовій практиці знайшла місце і протилежна (до викладеної вище) позиція щодо проведення огляду житла чи іншого володіння без ухвали слідчого судді, проте за добровільною згодою особи. Так, найбільш яскраво її було відображено в ухвалі Балаклійського районного суду Харківської області від 16 грудня 2013 року (справа № 610/4830/13-к), де зазначено: «Відповідно до ч.1 ст.233 КПК України, проникнення до житла чи іншого володіння особи може бути здійснено за добровільної згоди особи, яка ним володіє. Однак усі пошукові дії у цих приміщеннях можуть здійснюватися лише за правилами проведення обшуку і на визначених для нього правових підставах» [12]. Зазначена логіка міркувань відбилась і в низці інших судових рішень, де зустрічаємо таку позицію: «Єдиною підставою для проведення обшуку, і відповідно огляду, є винесена в порядку, встановленому КПК України, ухвала слідчого судді, а відповідно, порядок проведення обшуку та огляду, на підставі дозволу (згоди) будь-яких осіб, не

передбачено» [13; 14; 15]. В основу таких міркувань покладено розуміння ст.233 КПК (з положень якої, до речі, виходили й автори судових рішень першої групи) як норми закону, що не регламентує проведення слідчих дій у житлі або іншому володінні, а встановлює винятки із загального правила (недоторканність житла та іншого володіння особи) – можливість проникнення в житло тільки на підставі ухвали слідчого судді чи за добровільною згодою особи, яка ним володіє, або у невідкладних випадках, зазначених у ч. 3 ст. 233 цього Кодексу [див.: 16; 17]. Аналогічна логіка прослідковується і у практиці суду касаційної інстанції [див. 18].

Міркування над порушенням судовою практикою вузьким питанням привели нас до висновку, що його «коріння» сягає більш об'ємної та складної проблеми – проблеми правової визначеності кримінального процесуального закону в частині встановлення підстав для проведення слідчих дій в житлі та іншому володінні особи.

Відповідно до положень ст.233 КПК проникнення до житла чи іншого володіння особи з *будь-якою метою* за загальним правилом допускається лише: а) за добровільної згоди особи, яка ним володіє; б) на підставі ухвали слідчого судді. Винятком із загального правила є передбачені ч. 3 ст. 233 КПК невідкладні випадки, які надають слідчому та прокурору «право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи» (курсив наш – *I.T., A.C.*). Такими є випадки, пов'язані із: врятуванням життя людей та майна; безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину (ч.3 ст.233 КПК). Проте навіть за таких екстраординарних умов зберігає свою дію і загальне правило, що знаходить свій вияв у такому – після вчинення відповідних дій вимагається невідкладне звернення до слідчого судді з клопотанням про проведення обшуку з тим, щоб легалізувати відповідну процесуальну дію. Хоча від результатів розгляду відповідного клопотання слідчим суддею і залежить доказове значення отриманих доказів та їх фізичне існування взагалі, все ж вважаємо, що правовою підставою для проникнення у такому разі буде не ухвала слідчого судді, постановлена *post factum*, а вже сама по собі наявність

невідкладних випадків, оскільки саме вони відповідно до першого речення ч.3 ст.233 КПК уповноважують слідчого та прокурора увійти до житла чи іншого володіння.

Окремо хотілося б звернути увагу на такому аспекті описуваної проблематики. Хоча встановлені у ст.233 КПК правові підстави проникнення до житла чи іншого володіння і є втіленням у процесуальному законі відповідної конституційної гарантії – права на недоторканність житла (ст.30 Основного Закону), проте остання до підстави правомірного проникнення відносить «вмотивоване рішення суду», та передбачає можливість іншого встановленого законом порядку проникнення у невідкладних випадках, не згадуючи, при цьому, про добровільну згоду особи. На наш погляд, окремої уваги потребують два аспекти. *По-перше*, враховуючи особливості конституційно-правової нормативної техніки та високий ступінь загальності використовуваних формулювань, категорію «*рішення суду*», на наш погляд, варто тлумачити не буквально, а телеологічно, вкладаючи у його зміст ширшу за обсягом категорію – «*судове рішення*», до якої належить, зокрема, й ухвала слідчого судді. *По-друге*, видається, що проникнення до житла чи іншого володіння особи за добровільною згодою володільця не можна вважати порушенням конституційного права особи, оскільки таке за своїм змістом встановлює міру *можливої* поведінки, реалізація якої залежить, в першу чергу, від волевиявлення суб'єкта правовідносин. Тому вважаємо, що норми процесуального закону у контексті проникнення до житла чи іншого володіння особи повною мірою узгоджуються з положеннями Основного Закону.

*Отже*, правовими підставами для правомірного проникнення до житла чи іншого володіння особи є: а) добровільна згода особи, яка ним володіє; б) ухвала слідчого судді; в) невідкладні випадки, пов'язані із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, що підозрюються у вчиненні злочину.

Водночас виявлені незбіги позицій у судовій практиці (що була наведена на початку), зобов'язують також знайти відповідь на питання якими є правові



підстави для проведення обшуку/огляду у житлі чи іншому володінні особи. Відповідно до ч. 2 ст. 237 КПК огляд житла чи іншого володіння особи здійснюється згідно з правилами КПК, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння. У свою чергу, ч. 2 ст. 234 КПК встановлює, що обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді місцевого загального суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування, а у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, – на підставі ухвали слідчого судді Вищого антикорупційного суду. Вбачається, що саме таке формулювання давало підстави для висловлення категоричних висновків, що були відображені у другій групі судових рішень. Проте аналіз положень частини третьої статті 233 КПК дає підстави дійти висновку про те, що зазначене вище правило, будучи загальним, не є абсолютним.

Як зазначалося вище, положення ч. 3 ст. 233 КПК надають слідчому, прокурору право «увійти до житла чи іншого володіння особи» у невідкладних випадках (перше речення). Проте використовувані далі у тексті згаданої норми нормативі конструкції свідчать про те, що у даному випадку буква закону не повною мірою змогла відобразити дух, який законодавець прагнув у неї вкласти. Про це, на наш погляд, свідчать такі закріплені у ч. 3 ст. 233 КПК нормативні конструкції і правила:

- згадуючи у першому реченні лише про одну дію – входження (проникнення) до житла чи іншого володіння особи, у другому реченні законодавець встановлює обов’язок невідкладного звернення до слідчого судді, використовуючи формулювання «після здійснення *таких* (курсив наш – *I.T., A.C.*) дій»;

- клопотання, що подається *post factum*, іменується клопотанням про проведення обшуку та має відповідати вимогам статті 234 КПК без будь-яких застережень чи особливостей;

- предмет розгляду слідчим суддею такого клопотання не обмежується лише дослідженням наявності чи відсутності підстав для проникнення, оскільки такі обставини підлягають перевірці «крім іншого»;

- прямо не надаючи дізнавачу, слідчому, прокурору право провести *обшук* у невідкладному випадку, законодавець несподівано у четвертому реченні закріплює таку кримінально-процесуальну санкцію: «Якщо прокурор відмовиться погодити клопотання слідчого, дізнавача про обшук або слідчий суддя відмовить у задоволенні клопотання про обшук, встановлені внаслідок *такого обшуку докази є недопустимими, а отримана інформація* (курсив наш – *I.T., A.C.*) підлягає знищенню в порядку, передбаченому статтею 255 цього Кодексу».

Як бачимо, викладене надає можливість припустити, що законодавцем в ч. 3 ст. 233 КПК закладено модель, яка передбачає, що проникнення до житла чи іншого володіння особи у невідкладних випадках поступово переростає в обшук, внаслідок якого можуть «встановлюватися докази» та «отримуватися інформація».

На неузгодженості та непослідовності використаних у ч.3 ст.233 КПК нормативних конструкцій наголошували і експерти Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, зазначивши у своїх Зауваженнях до проекту Кримінального процесуального кодексу України (реєстраційний № 9700) від 22.03.2012 року таке: «У частині третій, поряд з положеннями щодо проникнення до житла та іншого володіння особи, йдеться і про обшук. Однак з огляду на назву статті 233 проекту, а також зміст статті 234 проекту питання обшуку мають бути предметом регулювання саме статті 234 проекту. Крім того, зазначена норма проекту містить внутрішні неузгодженості між її реченнями та не узгоджується із статтею 234 проекту, згідно з якою обшук проводиться виключно на підставі рішення слідчого судді» [19].

Через це і в теорії, і на практиці постає питання – чи може сама наявність передбачених у ч.3 ст.233 КПК невідкладних випадків бути підставою для проведення обшуку житла чи іншого володіння особи? На наш погляд, відповідь

на нього є такою: відповідно до духу закону – так, відповідно до його букви у нинішньому вигляді – ні. Спробуємо обґрунтувати кожную з позицій.

Як зазначалося вище, логіка викладу нормативного матеріалу у ч.3 ст.233 КПК начебто свідчить про наявність права на проведення обшуку у невідкладних випадках. Видається, що така процесуальна модель: а) є цілком логічною; б) не суперечить конституційним та європейським стандартам. Задум алгоритму дій за згаданих вище невідкладних випадків виглядає цілком раціонально – дізнавач, слідчий або прокурор можуть проникнути до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді з тим, щоб досягти невідкладної мети – врятувати життя людей та майно, затримати безпосередньо переслідувану особу, яка підозрюється у вчиненні злочину. Очевидно, що у процесі досягнення невідкладної цілі відповідні суб'єкти мають вчинити певні пошукові або розшукові дії, які за формою являють собою вузькофокусний (тобто лише в обсязі, необхідному для досягнення невідкладної мети) обшук. Зрозуміло, що покладати за таких умов обов'язок попередньо отримувати ухвалу слідчого судді було б щонайменше нераціонально.

Такий підхід цілком узгоджується зі змістом згадуваної вище конституційної гарантії (ч.3 ст.30 Конституції України) та динамічним тлумаченням конвенційних стандартів Європейським судом з прав людини (далі - ЄСПЛ). Останній у своєму рішенні у справі «Функе проти Франції» визнав можливим наділення повноваженнями «державних органів згідно з національним законодавством держав-учасниць виносити рішення про обшук і проводити обшук без судового ордеру», наголосивши при цьому: «Захист громадян від свавільного втручання властей у гарантовані статтею 8 права потребує відповідної нормативно-правової бази і жорстких обмежень на зазначені вище повноваження» [20, с.118].

Проте враховуючи те, що на нормативному рівні право на проведення обшуку у невідкладних випадках, порядок його реалізації, а також межі втручання у право на недоторканність житла детально не врегульовані, стверджувати про правову визначеність в частині здійснення такого

повноваження на даний час зарано. Такий висновок впливає з того рівня якості закону, який має врегульовувати межі втручання держави у права людини. На цьому неодноразово наголошувалося у рішеннях ЄСПЛ, зокрема – у справі «Головань проти України» (рішення від 05.07.2012 року, заява № 41716/06). Розглядаючи скаргу заявника про порушення передбаченого ст.8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ЄСПЛ розтлумачив використання у статті 8 в контексті правомірного втручання у право категорію «згідно із законом». ЄСПЛ зазначив: «Вираз «згідно із законом» вимагає, по-перше, щоб оскаржуваний захід мав певне підґрунтя у національному законодавстві, і, по-друге, стосується якості законодавства, що розглядається, вимагаючи від нього доступності для зацікавленої особи, яка, окрім того, повинна мати можливість передбачити його наслідки, та відповідності принципу верховенства права (див., по-між інших, *Korpr v. Switzerland*, 25 March 1998, § 55, Reports of Judgments and Decisions 1998 II)» [21, § 56]. Окрім того, Суд зазначив: «Таким чином, цей вираз передбачає, зокрема, що національне законодавство повинно бути достатньо передбачуваним у своєму формулюванні, щоб надати зацікавленим особам адекватні вказівки на обставини та умови, за яких державні органи мають право застосувати заходи, що зачіпають їх права відповідно до Конвенції (див. *C. G. and Others v. Bulgaria*, no. 1365/07, § 39, 24 April 2008). Закон має забезпечувати певний ступінь правового захисту від свавільного втручання зі сторони держави. Наявність спеціальних процесуальних гарантій є істотною у даному контексті. Спосіб застосування цих гарантій залежатиме, принаймні у деякій мірі, від характеру та ступеня оскаржуваного втручання (див. *P. G. and J. H. v. the United Kingdom*, no. 44787/98, § 46, ECHR 2001 IX)» [21, § 57]. На наш погляд, нормативне врегулювання «невідкладного» обшуку не досягає належного рівня захисту прав людини від свавілля. Про це свідчить, зокрема, те, що «закріплене» в процесуальному законі право на обшук у невідкладних випадках доводиться «відшукувати» серед низки нормативних «натяків».

**Висновки та пропозиції.** Проведене дослідження дозволяє сформулювати такі висновки і пропозиції:

1) правовими підставами для правомірного проникнення до житла чи іншого володіння особи є: а) добровільна згода особи, яка ним володіє; б) ухвала слідчого судді; в) невідкладні випадки, пов'язані із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, що підозрюються у вчиненні злочину;

2) правовою підставою для проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи є ухвала слідчого судді; на даний час наявність невідкладних випадків складно вважати підставою для проведення обшуку, яка відповідає вимозі правової визначеності;

3) з огляду на наявність раціональної складової в алгоритмі проведення згаданих вище слідчих дій у невідкладних випадках пропонуємо привести у відповідність до духу закону його букву шляхом внесення змін:

- до ч. 3 ст. 233 КПК, виклавши її перше речення у такій редакції: «Слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, та провести обшук лише в обсязі, необхідному для врятування життя людей та майна чи затримання безпосередньо переслідуваних осіб, які підозрюються у вчиненні злочину»;

- до ч. 3 ст. 214 КПК, виклавши друге речення у такій редакції: «Огляд місця події у невідкладних випадках та обшук житла чи іншого володіння особи у випадках, передбачених частиною третьою статті 233 цього Кодексу, можуть бути проведені до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, що здійснюється негайно після завершення відповідного огляду та/або обшуку».

## *Література*

1. Ухвала Апеляційного суду Львівської області від 25 вересня 2015 р., судова справа № 438/119/15-к URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/51725294> (Дата звернення: 20.03.2021).
2. Ухвала Апеляційного суду Запорізької області від 26 серпня 2015 р., судова справа № 333/1629/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/49675648> (Дата звернення: 20.03.2021).
3. Вирок Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 23 листопада 2015 р., справа № 219/5566/15-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53703094> (Дата звернення: 20.03.2021).
4. Ухвала Апеляційного суду Харківської області від 12 жовтня 2017 р., справа № 640/16687/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/69603909>. (Дата звернення: 20.03.2021).
5. Ухвала Апеляційного суду Дніпропетровської області від 26 листопада 2013 р., справа № 175/1297/13. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/35990813>. (Дата звернення: 20.03.2021).
6. Вирок Чернігівського районного суду Чернігівської області від 20 березня 2017 р., справа № 748/2651/15-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/65396540> (Дата звернення: 20.03.2021).
7. Ухвала Зіньківського районного суду Полтавської області від 09 січня 2014 р., справа № 530/2/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/36574696> (Дата звернення: 20.03.2021).
8. Лист Головного слідчого управління Національної поліції України «Про роз'яснення окремих положень Закону України» від 13.12.2017 року № 23893/24/314-2017. URL: [http://kafedr.at.ua/publ/novini\\_prava/policija\\_pridumala\\_sposib\\_jak\\_objiti\\_vimogu\\_s\\_hhodo\\_videofiksaciji\\_obshukiv/1-1-0-382](http://kafedr.at.ua/publ/novini_prava/policija_pridumala_sposib_jak_objiti_vimogu_s_hhodo_videofiksaciji_obshukiv/1-1-0-382) (Дата звернення: 20.03.2021).

9. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 07 червня 2018 року, судова справа № 727/4350/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74598902> (Дата звернення: 20.03.2021).

10. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 21 травня 2019 року, судова справа № 220/298/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82120702> (Дата звернення: 20.03.2021).

11. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 19 березня 2020 року, судова справа № 390/2268/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88376145> (Дата звернення: 20.03.2021).

12. Ухвала Балаклійського районного суду Харківської області від 16 грудня 2013 р., судова справа № 610/4830/13-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/36074431> (Дата звернення: 20.03.2021).

13. Ухвала Ленінського районного суду м. Дніпропетровська від 18 грудня 2013 р., справа № 205/6671/13-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/38775488> (Дата звернення: 20.03.2021).

14. Вирок Краснокутського районного суду Харківської області від 13 липня 2015 р., справа № 627/1031/13-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/48198793> (Дата звернення: 20.03.2021).

15. Вирок Шевченківського районного суду м. Києва від 25 травня 2017 р., справа № 761/27126/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/66719894> (Дата звернення: 20.03.2021).

16. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21 жовтня 2015 р., справа № 5-1944км15. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/52933925> (Дата звернення: 20.03.2021).

17. Ухвала Софіївського районного суду Дніпропетровської області від 25 лютого 2014 р., справа № 193/144/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37339595> (Дата звернення: 20.03.2021).

18. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 25 вересня 2018 року, судова справа № 623/4131/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76812404> (Дата звернення: 20.03.2021).

19. Зауваження до проекту Кримінального процесуального кодексу України № 9700 від 22.03.2012 року. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=42312&pf35401=21798> 3 (Дата звернення: 20.03.2021).

20. Н. Ахтирська, В. Філатов, Т. Фулей, Х. Хембах Стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: стандарти застосування при здійсненні правосуддя. Київ: Істина, 2011. 200 с.

21. Case of Golovan v. Ukraine (Application no. 41716/06): Judgment European Court of Human Rights, 5 July 2012. HUDOC: database. European Court of Human Rights. Electronic data. Strasbourg, 1999–2021. – URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-112021> (Дата звернення: 20.03.2021).